

наприклад, наднирник (правильно – надниркова залоза); 3) вживання побутової лексики замість анатомічних термінів, наприклад, кишечник (правильно – кишка, кишки); 4) застарілі терміни, наприклад, лейкоз замість сучасного – лейкомія; 5) надмірне вживання іменників і прикметників латинського походження, наприклад, пілорус замість воротар, латеральний замість бічний; 6) росіянізми, наприклад, згортання крові замість українського терміну зсідання; розрішення (хвороби, пологів) замість закінчення, завершення; 7) фальшива українізація, наприклад, кровотік, правильно є – кровоплин, кровоток; 8) некоректне вживання активних дієприкметників з суфіксами -ач-, -яч-, -уч-, -юч- в значенні прикметників, наприклад, персистуючий замість персистентний; 9) в термінах-епонімах порушено правила правопису неслов'янських прізвищ, наприклад, хвороба Ходжкіна (правильно – Годжкіна), Зигмунд Фрейд (правильно – Фройд); 10) помилки в термінах, що походять із давньогрецької й латинської мов, наприклад, правильно – аутоімунний, а не аутоімунний, гранульома, а не гранулема чи гранулома; не слід вживати літеру г в термінах, які походять з давньогрецької мови, наприклад, у словах з -граф-, -грам-, -лог-; 11) недотримання правил написання букв «и» чи «і» в словах чужомовного походження, наприклад, правильно – димедрол, а не дімедрол, кіста, а не киста; 12) надмірна англійзація, наприклад, слово прихильність (до лікування) заміняють на комплаєнс, а настанови, вказівки, рекомендації – на гайдлайни. Це далеко не всі мовні й термінологічні помилки, які так часто можна прочитати й почути в медичному середовищі.

Висновки. В медичній літературі, науці й практиці, зокрема в наступній МКХ-11, слід вживати українську медичну мову, в якій органічно застосовуються правила української мови, питомі науково обґрунтовані українські медичні терміни та коректні запозичення. Для цього слід організувати роботу термінологічних комісій на рівні Міністерства охорони здоров'я та Національної академії медичних наук України, яка мала б відбуватися в руслі оптимальної українізації.

ТЕРМІНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ ТЕМПЕРАТУРИ ТІЛА У ДІТЕЙ

Волосовець О. П., Кривоустов С. П., Кузьменко А. Я., Кривоустова М. В.
м. Київ, Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

У клінічній практиці підвищення температури тіла при гострих інфекціях органів дихання у дітей – одна з самих частих причин звернення до лікаря. При цьому слід вживати термін «лихоманка», проте не «гіпертермія», бо лихоманка – це підвищення температури тіла, що викликається активацією цитокінів, котра має місце при інфекціях, запаленні різного генезу. При цьому центр терморегуляції організму в гіпоталамусі переключається на вищу температуру. На відміну від цього, гіпертермія – це підвищення температури тіла, котра не пов'язана зі зміщенням установчої точки терморегуляції, наприклад, при перегріванні.

Важливо зауважити, що замість терміну «лихоманка» доцільно вживати термін «гарячка». «Лихоманка» має зв'язок зі словом «лихо», «приманює лихо». Крім того, використовують і термін «пропасниця». Ці слова відповідають англійському терміну «fever» та латинському «febris».

Також треба чітко диференціювати терміни «fever without focus, FWF» – «лихоманка без явного інфекційного вогнища» та «fever of unknown origin, FUO» – «лихоманка невідомого походження чи неясної етіології». Принципово, що тривалість лихоманки без явного інфекційного вогнища (FWF) \leq 1 тижня, а лихоманки невідомого походження (FUO) $>$ 1 тижня.

Цікаво, що не завжди наявність терміну «лихоманка» в назві нозології відображає її сутність. Так, нейтропенічна лихоманка або гостра ревматична лихоманка є вдалими прикладами, на відміну від сінної лихоманки. Можна згадати історичний термін «spring fever», котрий кілька століть тому асоціювався з цингою.

Отже, коректність вживання термінів при підвищенні температури у дітей має бути у фокусі уваги клініцистів.